

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСУВАННЯ ЛІСОВОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

В.А. МОСТЕПАНЮК, к.с.-г.н., доцент

Т.С. ГАЙДУЧОК, к.е.н., доцент

Житомирський національний агроекологічний університет

Сучасний стан розвитку національної економіки вимагає злагодженої роботи всіх її складових, однією з яких є лісова галузь, яка має стратегічне значення, оскільки охоплює усі процеси, що пов'язані з відтворенням та використанням стратегічного ресурсу – лісу. Як відомо, лісове господарство виконує важливі функції збереження флори та фауни, захист ґрунтів від ерозії, поліпшення якості питної води й забезпечення паливом.

Позитивне значення лісів в національному господарстві викликає необхідність комплексного використання лісових ресурсів. Роль і значення лісових ресурсів з кожним роком зростає внаслідок посилення техногенного впливу вітчизняної промисловості на навколишнє природне середовище, що зумовлено фізичним і моральним зносом основних засобів. В контексті сталого розвитку країни головним принципом має залишатися безперервне і невиснажливе використання лісових багатств.

Сьогодні спостерігається значний занепад галузі. Основними причинами такого стану можна назвати – це технологічна відсталість; надмірна вирубка лісів; радіоактивне забруднення лісів, що знаходяться в Чорнобильській зоні; масове, а в більшості випадків, незаконне вирубування молодих дерев і т.д. В Україні, яка прагне жити по-європейськи, лісова галузь залишається на пострадянських засадах.

Для стабільного розвитку лісової галузі потрібне відповідне фінансування. Проблема фінансування лісової галузі тісно пов'язана з її специфічними особливостями – довготривалим періодом лісовирощування та поєднання у цьому процесі сил природи і праці.

Згідно чинного законодавства фінансування лісової галузі здійснюється з таких джерел (в дужках фактичний розподіл коштів спрямованих на ведення лісового господарства у 2014 р. в сумі 5916,4 млн. грн.):

1. Централізовані кошти: кошти загального (8,1 %) та спеціального фонду (0,3%) державного бюджету; кошти місцевих бюджетів (0,002 %);

2. Власні кошти – виручка від реалізації лісової продукції (товарів та послуг) та від реалізації майна та оренди основних засобів (91,6 %) [1].

На даний час, головним джерелом для ведення лісового господарства в цілому по Україні є власні кошти підприємств, які формуються від реалізації продукції лісозаготівель. Протягом 2014 р. частка від даної діяльності склала 91,6 % від загальних обсягів продукції, робіт та послуг лісового господарства.

Подальший розвиток лісової галузі без реформування фінансової системи ускладнюється. Створення нових лісових насаджень, їх охорона та використання вимагають значного збільшення власних коштів, мобілізація яких стає неможливою до того часу, поки різні компоненти лісу не залучатимуться в господарський оборот.

Тепер в Україні відбувається обговорення нових законодавчих актів, які передбачають суттєві зміни в адмініструванні та децентралізації фінансування лісової галузі, а також переведення лісового господарства на засади ринкових економічних систем.

Основна мета нововведень полягає у відокремленні функцій законотворення і державного контролю, відведення лісового господарства та торгівлі лісом. На думку фахівців, створення єдиної сільськогосподарської структури та можлива приватизація держлісгоспів створюватиме базу для активнішого залучення в лісову галузь банківських кредитів та створення сприятливого інвестиційного клімату [2].

Тому, щоб вивести систему фінансування лісової галузі на якісно новий рівень, варто звернути увагу на досвід європейських країн. Державна підтримка лісового господарства здійснюється в основному за рахунок спеціальних

податків із споживачів деревини або лісовласників. Як показує досвід, в деяких країнах ЄС лісове господарство отримує цільові дотації з державного бюджету.

Для стратегічного управління та прийняття ефективних рішень щодо фінансування лісової галузі, доречним є вивчення досвіду розвинутих європейських країн з метою оптимального використання в цілях реформування сучасної вітчизняної лісової галузі. Тільки завдяки органічному поєднанню законотворчої сторони щодо фінансування галузі та практичної діяльності можна досягти позитивних результатів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Інформація про виконання завдань і заходів Державної цільової програми «Ліси України» у 2014 році [Електронний ресурс] – Джерело доступу:http://dklg.kmu.gov.ua/forest/control/uk/publish/article;jsessionid=430450044D8E4F3C4336E83F88EB8012.app1?art_id=142853&cat_id=34185 (28.10. 2015).

– Назва з екрану

2. Зміни в лісовій галузі України [Електронний ресурс] – Джерело доступу:http://www.europallet.com.ua/ru/news/zmni_v_lsovy_galuz_ukrani (29.10.

2015). – Назва з екрану